

[Svend Auken]

ten i det amerikanske demokrati er blevet afgørende svækket. Ved nationale valg som f.eks. det vigtige senatsvalg i november sidste år var stemmedeltagelsen omkring 30 pct. Ved kommunale valg i de store byer er valgdeltagelsen ofte under 20 pct., og kun ved præsidentvalgene ligger borgernes deltagelse i valgene omkring 50 pct.

Jeg tager dette som udtryk for, at fordi man aldrig har fået det sociale demokrati i Amerika, er der stadig større grupper, der føler sig socialt sat uden for det amerikanske samfund.

Det politiske og det sociale demokrati hører sammen. Kampen for det økonomiske demokrati ligger i naturlig forlængelse af det politiske og det sociale demokrati. Også den er et opgør mellem det politiske højre og det politiske venstre. Højre ønsker at bevare det mere eller mindre oplyste enevælde i produktionen, arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet, mens venstrekræfterne ikke ønsker at lade demokratiet standse ved fabriksporten.

Vi til venstre vil have en reform af ejendomsretten, der kan sikre de ansatte en reel indflydelse på deres egen situation. Dette ønsker vi af demokratiske grunde, men vi tror samtidig, at det økonomiske demokrati vil hjælpe med at løse to af dansk økonomis hovedskavanker: den manglende opsparing og den manglende konkurrenceevne.

Vi har netop fået offentliggjort betalingsbalancetal, der til trods for ekstremt gunstige vilkår for dansk økonomi viser et underskud på 34,5 mia. kr. i 1986. Vi har netop i OECDs »Economic Outlook« fået at vide, at vores internationale konkurrenceevne siden 1982 er blevet svækket med 18 pct., og det er, før resultatet af forårets overenskomstforhandlinger osv. er indgået i beregningerne. Vi kan derfor regne med, at vi kommer over 20 pct.s svækkelse af vores konkurrenceevne, når den næste rapport bliver offentliggjort.

Der er derfor i Danmark i allerhøjeste grad brug for nytænkning. Vi har før i Danmark bevist, hvordan en ejendomsretsreform kan være et vigtigt led i at klare et grundlæggende samfundsmæssigt problem. Det skete for 100 år siden, hvor en ejendomsretsreform førte til en folkelig vækkelse og samtidig til en styrkelse af dansk produktion. Vi har også grund til at henvise til, at velfærdssamfundet i de nordiske lande er beviset på, at det er

muligt at forene social retfærdighed med økonomisk effektivitet.

Den 19. juni i fjor afgav et flertal her i Folketinget: Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre, en fælles erklæring om kravene til og principperne for en kommende OD/ØD-reform. Ifølge fælleserklæringen skal en OD-ordning være obligatorisk for virksomheder over en vis størrelse, ændre ejendomsretten for at bryde kapitalkoncentrationen og engagere lønmodtagerne i virksomheden, føre til reel medbestemmelse for de ansatte, indebære fælles forvaltning af lønmodtagerkapitalen af de ansatte i den enkelte virksomhed og øge virksomhedernes opsparing. Det er vigtigt at holde fast i disse fem fællesprincipper i den videre diskussion.

Vi har forsøgt i vort forslag om medejendomsret og medbestemmelse at leve op til disse principper. Vores forslag går i al sin enkelhed ud på, at virksomhedernes overskud skal deles med de ansatte, at pengene skal blive stående i virksomhederne som en virksomhedsfond, administreret af de ansatte i fællesskab og med fuld, ligeberettiget indflydelse i forhold til virksomhedens oprindelige ejere, vel at mærke i de situationer, hvor ejere og ansatte kan blive enige om det. Kun hvor der er uenighed om vilkårene for at lade pengene blive stående i virksomheden, går de videre til en fond, oprettet i hvert amt og styret af de lokale lønmodtagere.

I ordningen deltager også de offentligt ansatte med et gennemsnitligt beløb svarende til det for den private sektor. I øvrigt en idé, jeg med tilfredshed har noteret at de Radikale har medtaget i deres forslag.

Socialdemokratiet har bevæget sig langt for at fjerne politiske blokeringer i denne diskussion. Bl.a. er der ikke i vores forslag nogen landsdækkende fællesfond for lønmodtagerne. Vi har i dag mange fællesfonde for lønmodtagerne på landsplan, og i takt med, at stadig flere lønmodtagere får en pensionsordning, vil denne tendens naturligvis fortsætte. Jeg skal i den forbindelse henvise til vort eget forslag om arbejdsmarkedspension for alle lønmodtagere.

Det, vi har gjort til det centrale i OD-debatten, er den decentrale virksomhedsopsparing og den lokale lønmodtagerindflydelse. For os er hovedsagen en styrkelse af virk-